

Binnen de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij in verband met het verhogen van het subsidiepercentage voor sloop en enkele andere verbeteringen (Kamerstuk 30 826, nr. 55)

De voorzitter van de commissie,
Kuiken

De adjunct-griffier van de commissie,
De Leau-Kolkman

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie	4
II Antwoord / Reactie van de Minister	5

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit met de verhoging van het subsidiepercentage en enkele andere verbeteringen. Deze leden hebben nog een aantal vragen.

De leden van de VVD-fractie vragen wat de verbeteringen zijn ten opzichte van het vorige Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij. Op welke manier maakt dit de regeling voor de nertsenhouders werkbaarder in de praktijk?

De leden van de VVD-fractie hebben de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in een eerder stadium opgeroepen de regie te pakken in de gesprekken met de sector, provincies en gemeenten over de mogelijkheden om pelsdierhouderijen om te bouwen naar een andere economische activiteit¹. Op welke manier pakt de Minister van LNV het initiatief en deze regie in de gesprekken met de provincies en gemeenten? Hoe verlopen deze gesprekken? Deze leden constateren dat een regierol voor de Minister van LNV door de coronacrisis bij nerts alleen maar noodzakelijker is geworden. Deelt de Minister van LNV deze mening? Zo nee, waarom niet?

De leden van de VVD-fractie vragen de Minister of er al meer duidelijkheid is over het onderzoek naar een eenmalige stoppersregeling voor nertsenhouders of dat de Kamer nog enig geduld moet hebben.

De leden van de VVD-fractie vragen wanneer de Minister de Europese goedkeuring voor het gewijzigde Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij verwacht te ontvangen. Hoe lang duurt het na deze goedkeuring voordat de Minister de regeling door middel van een koninklijk besluit in werking kan laten treden? Wat is vervolgens het te doorlopen proces voor nertsenhouders en welke stappen moeten de nertsenhouders daadwerkelijk zetten om gebruik te kunnen maken van het budget? Deze leden constateren dat de nertsenhouders in zwaar weer zitten. Deelt de Minister dat er voor zowel deze als voor de mogelijk eenmalige stoppersregeling waar nu onderzoek naar wordt gedaan, snel duidelijkheid moet komen om stoppende nertsenhouders enig perspectief te bieden?

¹ Stenogram van het plenaire debat op 13 februari 2019 over Wijziging van de Wet verbod pelsdierhouderij in verband met het toevoegen van de bevoegdheid tot het opleggen van bestuursrechtelijke herstelsancties ter handhaving van die wet (35 006).

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij in verband met het verhogen van het subsidiepercentage voor sloop en enkele andere verbeteringen en hebben hierover op dit moment geen verdere vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de stukken ten behoeve van het schriftelijk overleg «Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij in verband met het verhogen van het subsidiepercentage voor sloop en enkele andere verbeteringen».

De leden van D66-fractie lezen dat het kabinet onderzoekt of, en zo ja hoe, een eenmalige stoppersregeling voor de pelsdierhouderij kan worden vormgegeven waarmee deze bedrijven op korte termijn vrijwillig hun bedrijfsvoering kunnen beëindigen. De Minister zegt vaart te maken met de nadere uitwerking van de stoppersregeling. Deze leden zijn van mening dat de regeling waaraan het kabinet werkt zodanig ingericht moet worden dat nertsenhouders geactiveerd worden om snel te stoppen. Deze leden zijn immers van mening dat het houden van dieren voor bont niet meer van deze tijd is. Echter meldt de Minister dat de subsidieregeling voor sloop- en ombouwkosten zich er niet voor leent om bedrijven te stimuleren *versneld* het houden van pelsdieren te beëindigen. Daarvoor zou een eventuele aanvullende stoppersregeling kunnen dienen. Deze leden vragen de Minister waarom zij van mening is dat de subsidieregeling voor sloop-en ombouwkosten zich niet leent voor het versneld stoppen van bedrijven. Ziet de Minister kans om alsnog een trap in te bouwen in de regeling waardoor het loont voor nertsenhouders om sneller te stoppen?

Vragen en opmerkingen van de leden van SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij in verband met het verhogen van het subsidiepercentage voor sloop en enkele andere verbeteringen. Deze leden hebben hierbij nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie zijn verheugd dat de pelsdiersector in Nederland per 2024 wordt beëindigd. Met dit besluit wordt een langgekoesterd ideaal van deze leden in praktijk gebracht. Het houden van dieren louter voor benutting van hun vacht in de kledingindustrie achten deze leden onethisch en niet van deze tijd. Daarnaast laten de leefomstandigheden van de dieren in de nertsindustrie zwaar te wensen over, zo menen deze leden. In krappe kooien zonder enig comfort en zonder mogelijkheden om soorteigen gedrag te vertonen leiden de miljoenen dieren een kort en miserabel leven alvorens zij worden gedood voor het vervaardigen van een product dat volstrekt onnodig is. Naast de gebrekkige welzijnscondities voor de dieren achten deze leden ook de overlast die de nertsenhouders voor omwonenden met zich meebrengen onwenselijk.

De leden van de SP-fractie hebben sinds de eerste besmettingen op nertsenhouders gewezen op de risico's van verdere verspreiding van het virus onder zowel dieren als mensen. Zij zijn van mening dat een versnelde afbouw in aanloop naar het fokverbod in 2024 noodzakelijk is.

Daarmee wordt wat deze leden betreft begonnen door op zijn minst geen nieuwe pelsdieren en daarmee gepaard gaande bedrijfsvoering toe te staan op de besmette bedrijven die inmiddels zijn geruimd.

Nota van toelichting

Hoofdpijnen van het wijzigingsbesluit

De leden van de SP-fractie hebben kunnen lezen dat de Minister voornemens is om het budget voor de sloop van stallen waarop stoppende pelsdierhouders een beroep kunnen doen te verhogen. Deze leden achten het gezien het huidige veelal verliesgevend verdienmodel van de bedrijfstak begrijpelijk dat het subsidiepercentage voor sloopwerkzaamheden momenteel wordt opgetrokken. Zij wijzen er daarbij op dat deze verhoging voor de leden van de SP-fractie alleen acceptabel is omdat deze bijdraagt aan het versnellen van de afbouw van een onwenselijke sector uit de dierenindustrie.

De kosten voor sloop en afvoer van omheiningen en inventaris worden in het nieuwe voorstel van de Minister vergoed. Wat de leden van de SP-fractie betreft dient tegenover beide genoemde wijzigingen de voorwaarde te staan dat de huisvestingsinventaris – grotendeels bestaande uit kooien – dient te worden vernietigd voor recycling. Deze leden beogen daarmee te voorkomen dat de draadgazen kooien opnieuw worden ingezet voor de huisvesting van dieren. Ook wordt hiermee de garantie afgedwongen dat subsidieaanvragers hun boedel niet alsnog doorverkopen. Deze leden spreken daarbij tevens de wens uit dat een dergelijke standaard voor huisvesting, zowel qua afmeting als comfort, voor het houden van dieren nooit meer wettelijk wordt toegestaan. Daarbij wijzen zij erop dat dit bijvoorbeeld in grote delen van de Europese vleeskonijnenindustrie helaas nog gangbare praktijk is.

Verlengen termijn tussen subsidieverlening en afronding subsidiabele activiteiten

De leden van de SP-fractie kunnen voorts instemmen met het verlengen van de termijn voor de uitvoering van sloop- en ombouwwerkzaamheden, aangezien is gebleken dat de vigerende termijn van één jaar te vaak onhaalbaar is vanwege plantechische obstakels. Wel vragen deze leden zich af of een drievoudige verruiming van deze termijn niet wat veel van het goede is. Wellicht kan de Minister toelichten waarom is gekozen voor een termijn van drie jaar?

Indieners van de subsidieaanvraag dienen daarbij wat de leden van de SP-fractie betreft continu inzichtelijk te maken dat zij zich van het begin af aan inspinnen om de werkzaamheden zo snel als mogelijk te voltooien. Deze leden vragen de Minister of zij inzichtelijk kan maken welke (financiële) consequenties volgen voor indieners die zich aantoonbaar niet houden aan de gestelde subsidievoorwaarden, zowel op het punt van de uitwerking als voor het naleven van de gestelde termijnen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben kennisgenomen van het Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij in verband met het verhogen van het subsidiepercentage voor sloop en enkele andere verbeteringen. Deze leden vinden het van groot belang dat er zo spoedig mogelijk een einde komt aan de nertsenfokkerij in Nederland. Zij hebben nog enkele vragen

over de voorliggende wijziging en over de coronabesmettingen in de nertsenfokkerij.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vragen de Minister wat het effect is van de verhoging van het subsidiepercentage voor sloop van de nertsenfokkerijen, de verhoging van de normbedragen voor sloop per vierkante meter en het subsidiabel maken van de sloop van omheiningen en inventaris, op de maximale vergoeding per bedrijf. Op welke termijn verwacht de Minister dat bedrijven gesloopt zullen worden? Hoe zal erop worden toegezien dat de bedrijven ook daadwerkelijk worden gesloopt? Hoe zal erop worden toegezien dat de kooien worden gesloopt en niet alsnog worden doorverkocht? Is het waar dat bedrijven op dit moment na drie jaar leegstand een deel van hun kooien opnieuw vullen om hun milieuvergunning niet te verliezen? Zo ja, hoe vaak is dit gebeurd sinds 2013?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben tevens nog enkele vragen over de coronabesmettingen in de nertsenfokkerij. Hoeveel nertsen zijn er op dit moment al gedood vanwege coronabesmettingen? Hoeveel moederdieren, hoeveel pups en hoeveel dekruen betrof dit? Bij hoeveel bedrijven en op hoeveel locaties zijn er besmettingen geconstateerd? Op welke wijze is bij het early warning onderzoek gecontroleerd of de ingestuurde kadavers daadwerkelijk afkomstig waren van de betreffende locatie? Waar blijven de resultaten van het screeningsonderzoek dat is uitgevoerd bij alle nertsenbedrijven in Nederland? Hoe is de controle op het vervoersverbod vormgegeven? Kunt u bevestigen dat transporten met nertsen niet hoeven te worden aangemeld, waardoor er helemaal geen zicht is op deze transporten? Kunt u bevestigen dat de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) in heel 2019 en in de eerste helft van 2020, dus in anderhalf jaar tijd, niet één reguliere controle heeft uitgevoerd in deze sector? Wordt dit toezicht de komende tijd geïntensiveerd? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Op welke wijze zal de ontwikkeling van het coronavirus in de nertsenfokkerij worden gevolgd in de komende maanden? Zal het screeningsonderzoek worden voortgezet? Zo ja, op welke wijze?

II Antwoord / Reactie van de Minister